

## سرمقاله

## مهاجرت نخبگان؛ زخمی بر پیکر وطن



سید وحید پیمان

سخنان اخیر دکتر پزشکيان، رئيس‌جمهوری

ايران، درباره مهاجرت نخبگان نه تنها گرهی از این بحران ملی باز نکرد، بلکه باری دیگر نشان داد که حاکمیت عادت دارد به جای پذیرش واقعیت‌های تلخ، تقصیر را بر گردن جوانان و تحصیل‌کردگان بیندازد. این‌که گفته شود «فرزندان ایران عرق ملی ندارند و به همین دلیل بعد از تحصیل می‌خواهند بروند»، در حکم زدن داغ بی‌انصافی بر پیشانی نسلی است که سال‌ها زیر بار تبعیض، بی‌کفایتی و بی‌عدالتی له شده است.

جوانان این سرزمین بی‌عرق ملی نیستند؛ آنان از نبود آزادی برای اندیشه و کسب‌وکار، از سهمیه‌بندی‌های ظالمانه در دانشگاه و استخدام، از اشغال کرسی‌های مدیریتی توسط ناکارآمدان، از نبود توسعه سیاسی و اجتماعی، از دیوار بلند تحریم‌های اقتصادی، از غیبت شادی و امید در جامعه خسته‌اند. این زخم‌هاست که آنان را به ترک وطن وامی‌دارد، نه فقدان عشق به میهن.امروز نخبگان ما با چشمانی اشکبار می‌روند، چون نمی‌خواهند استعدادشان در این خاک دفن شود. آنان رفتنی نمی‌بودند، اگر خانه‌ی ایران خانه‌ای برای رشد بود. اما وقتی جوان باید در وطن خود همواره بین سکوت و سرکوب، تبعیض و رانت، رکود و بن‌بست یکی را انتخاب کند، رفتن نه خیانت

که تنها راه نجات است.

امروز وطن نه از بی‌غیرتی فرزندان‌ش، که از بی‌دبیری حاکمان‌ش زخمی است.

نخبگان اگر می‌روند، نه از سر بی‌وطنی، که از سر بی‌پناهی است.

### ولایتی:

## جهان باید از سکوت مقابل تجاوز صهیونیست‌ها دست بردارد

**مشاور مقام معظم رهبری در امور بین الملل ضمن محکوم کردن حمله رژیم صهیونیستی به خاک قطر گفت: جهان باید از سکوت مقابل تجاوز صهیونیست‌ها دست بردارد چرا که آنها برای جنایت هیچ مرزی نمی‌شناسند.**

به گزارش ایرنا، علی‌اکبر ولایتی در توتیتی درباره حمله رژیم صهیونیستی به خاک قطر نوشت: نقض قوانین بین المللی و تعدی به حریم کشورها، برای صهیونیست ها به یک رویه عادی تبدیل شده و جهان باید از این سکوت دست بردارد.

وی تاکید کرد: بار دیگر همه دیدند رژیم وحشی صهیونی برای جنایت هیچ مرزی نمی شناسد.

به گزارش ایرنا، رژیم اسرائیل روز سه شنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۴ به اماکن مسکونی شماری از اعضای دفتر جنبش حماس در دوحه قطر حمله کرد و در بیانیه‌ای مسئولیت این حمله هوایی تروریستی را بر عهده گرفت. هدف از این حمله، ترور رهبران حماس اعلام شد که به منظور برگزاری نشست در دوحه، پایتخت قطر گردهم آمده بودند.

حمله هوایی رژیم صهیونیستی به اقامتگاه و محل نشست اعضای دفتر سیاسی حماس در دوحه پایتخت قطر، موجی گسترده از واکنش‌ها و محکومیت‌ها را در سطح منطقه‌ای و جهانی برانگیخت.

### ایالت‌های صنعتی؛ منبع ذخیره اقتصادی

تبریز از اولین شهرهای متأثر از جهان صنعتی در ایران است و آلمان در ابتدای توجه خود به ایران در اواخر قرن ۱۳ شمسی و دوران مشروطه عنایت ویژه ای به تبریز داشته و فعالیت های صنعتی و بازرگانی خود را در این شهر گسترش داده بود.

محصول این تعاملات، ساخت تعدادی کارخانه صنعتی در تبریز بود که آلمانی ها به طرق مختلف نظیر تامین ماشین آلات، سرمایه گذاری مالی و تامین نیروی انسانی در ایجاد آنها نقش داشته و به سبب تحولات فناوریانه، آموزش زبان آلمانی نیز در این شهر دایر شد.
نتیجه تحقیقات نشان می دهد تشابه عمده میان ساختارهای کارخانه های چرم سازی، نساجی و پارچه بافی ساخته شده در استان آذربایجان شرقی و دو ایالت باواریا و میلنهم آلمان طی سال‌های ۱۲۸۹ الی ۱۳۲۹ خورشیدی از منظر پلان، فضا، مصالح و سازه اجرایی یکسان بوده و تسلط طرفین به زبان آلمانی، نقطه مشترک طرح‌های پیشرفته آن دوران بوده است که سایر استان‌های ایران از اندک امکانات صنعتی بهره‌مند بود.

پیشینه همکاری‌های تبریز با صنایع آلمانی دوره مهمی از پیشرفت‌های ایران در دهه‌های گذشته را موجب شده است به طوری که با حضور آنها، بخش‌های مختلف ماشین آلات، کشاورزی، خدمات و عمران تبریز متحول گشته و در مقابل نیز، فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی از دیرباز در فرصت های تجاری آلمان حضور موثر داشته و در بخش‌های علمی آنجا سهم شده‌اند.

امروزه، تبریز پایتخت فرش دستباف جهان و هامبورگ از مراکز مهم عرضه فرش در سطح جهان است و به همین علت ایجاد خط هوایی تبریز – هامبورگ و آموزش فشرده زبان آلمانی به تِجّار و بازرگانان می‌تواند به توسعه اقتصادی دو استان منجر گردد به نحوی که صفحات زرین تاریخ معاصر تبریز و آذربایجان نیز ملو از خاطرات به یادماندنی افتخارات صنعت‌مردان این دیار در میادین بین‌المللی است.

### تکنولوژی

یک فعال حوزه بازرگانی و صنایع شهر کمینیس آلمان با اشاره به سابقه تاریخی روابط اقتصادی و تجاری تبریز با ایالت های صنعتی آلمان گفت: برای گسترش روابط رو به رشد بسیار علاقه‌مندیم

## اخبار

شماره ۶۴۷۴ / سال ۲۹ / شنبه ۲۲ شهریور ۱۴۰۴ / ۲۰ ربیع الاول ۱۴۴۷ / 13 September 2025

## «عبدالرضا فرجی‌راد» مطرح کرد:

# فعالسازی «اسنپ‌بک» پایان جهان نیست اما باز گشت تحریم‌ها خسارت‌بار است

مشکلات طاقت‌فرسا و خسارت‌های زیادی به همراه داشته است. اما مسئله اصلی این است که اکنون مذاکراتی در جریان است که می‌تواند به نتیجه برسد.
دلیل آن هم روشن است؛ ایران و اروپا هر دو تمایلی به اجرای «مکانیسم ماشه» ندارند. اروپایی‌ها بارها تأکید کرده‌اند که اگر مشکلات میان ایران و آمریکا حل شود، کار با اروپا آسان‌تر خواهد شد. در عین حال، مذاکرات مستقیم با آمریکا هنوز عملیاتی نشده و در حال تنظیم چارچوبی برای آن هستیم.

در این میان، اروپا سه شرط مشخص را مطرح کرده است که درباره آن‌ها بحث جریان دارد. نخستین گام

در این مسیر، گفت‌وگوی آقای دکتر عراقچی با خانم کالاس در دوحه بود. سپس، مذاکراتی با ژانرس انجام شد که منته به توافق میان ایران و ژانرس بین‌المللی انرژی اتمی در قاهره شد.

حال مسئله اینجاست که اگر ایران و ژانرس در میدان اجرای شیوه‌نامه جدید همکاری هم موفق

شوند، این توفیق به معنای تعویق شش‌ماهه اجرای مکانیسم ماشه خواهد بود یا اینکه اروپایی‌ها به طور کلی از آن صرف‌نظر می‌کنند. در حالت دوم، بر اساس توافق ۳۱ ژانویه، تحریم‌های ایران لغو و تحریم‌های شورای امنیت نیز برداشته خواهد شد. این نکته‌ای بسیار مهم است.اروپایی‌ها سه شرط اصلی خود را روشن کرده‌اند: نخست، همکاری ایران با ژانرس؛ دوم، رفع برخی نگرانی‌های مرتبط با توافق؛ و سوم، ورود به مذاکرات با آمریکا. شرط نخست عملاً در جریان گفت‌وگوها با ژانرس تا حد زیادی تحقق یافته است.

شرط دوم نیز در نهایت با روند مذاکرات در حال حل شدن است.اما در مورد شرط سوم، یعنی مذاکره مستقیم ایران و آمریکا، باید گفت ایران هنوز رغبت چندانی نشان نداده است. با این حال، اگر توافق ایران و ژانرس نهایی شود، می‌توان گفت که دو شرط اصلی اروپا برآورده خواهد شد و همین امر می‌تواند مبنایی برای تمدید شش‌ماهه مهلت و حتی کنار گذاشتن تحریم‌ها توسط اروپا باشد.

بنابراین، حداقل دس‌تاوردی که می‌توان به آن امیدوار بود، تعویق شش‌ماهه اجرای «مکانیسم ماشه» است و حداکثر آن، کنار گذاشته شدن تحریم‌ها بر اساس برجام و رفع کامل فشارهای شورای امنیت.

این موضوع نقطه‌ای بسیار مهم در روند مذاکرات کنونی به شمار می‌رود.

**آیا آنچه شما میفرمایید ویژگی‌های همان «توافق موقت» است؟**

اگر توافق حداقل شده میان آقای عراقچی و آقای گروسی طبق خواست دو طرف اجرا شود، حداقل نتیجه آن این خواهد بود که اجرای مکانیسم ماشه قطعاً نخواهد شد. اما اگر بخواهیم خوش‌بین باشیم، هرچند احتمال آن کمتر است، ممکن است اروپایی‌ها به طور کلی از مکانیسم ماشه و حتی از توافق موقت صرف‌نظر کنند. در این صورت، به نظر من روابط نظامی ایران و روسیه نقش مهمی در این تصمیم خواهد داشت، زیرا این موضوع یکی از عوامل اصلی تیرگی روابط ایران و اروپا به شمار می‌رود.

بنابراین، می‌توان انتظار داشت که در این زمینه نیز گفت‌وگوهایی صورت گیرد.



جدی رویه‌رو شد.در فضای سیاسی و رسانه‌ای، این روند بیشتر به‌عنوان ابزاری فشار بر ایران تا تلاشی حقوقی برای بازگرداندن قطعنامه‌های پیشین تفسیر شده است.تهران نیز هم‌زمان با افزایش رایزنی‌های دیپلماتیک با شرکای بین‌المللی خود، هشدار داده است که فعال‌سازی اسنپ‌بک پیامدهای جدی برای آینده همکاری‌های هسته‌ای و رژیم عدم اشاعه خواهد داشت. این کشمکش اکنون به یکی از اصلی‌ترین محورهای تنش در روابط ایران و غرب بدل شده است.

برای بررسی رویکرد تهران در قبال آغاز روند بازگشت تحریم های شورای امنیت با عبدالرضا فرجی‌راد، استاد ژئوپلیتیک دانشگاه و سفیر پیشین ایران در نروژ و مجارستان گفت‌وگو کردیم.

### فعالسازی «اسنپ‌بک» پایان جهان نیست اما بازگشت تحریم‌ها خسارت‌بار است

با توجه به رویکرد جمهوری اسلامی ایران در قبال اقدام تروئیکای اروپایی در فعال سازی اسنپ بک یا مکانیسم بازگشت تحریم‌های شورای امنیت، مسیر پیش روی دستگاه دیپلماسی چیست؟

اینکه با اجرای اسنپ‌بک، دنیا بر سر ما خراب نمی‌شود؛ نکته درستی است اما از سوی دیگر، این روند برای ما خسارت‌هایی به همراه دارد. تحریم‌ها شدیدتر خواهد شد و با حضور آقای ترامپ در کاخ سفید که رفتاری غیرقابل پیش‌بینی دارد، این

تحریم‌ها بر بخش‌های مختلف از جمله کشتیرانی، نفتکش‌ها و دیگر حوزه‌ها تأثیر خواهد گذاشت و می‌تواند موجب افزایش تنش شود. اکنون ما تحت

فصل هفت منشور سازمان ملل قرار نداریم و تنها ذیل بند ۴۱ هستیم، اما در صورت افزایش تنش، احتمال

قرار گرفتن ذیل بند ۴۲ نیز وجود دارد. بنابراین، این روند به هیچ وجه مطلوب نیست و بستگی دارد به

اینکه آمریکا و کشورهای اروپایی در صورت اجرای آن چه سطحی از فشار را اعمال کنند، چرا که این

فشارها خود به افزایش تنش منجر خواهد شد.

از سوی دیگر، همان‌طور که اشاره کردم، ما تا امروز توانسته‌ایم تحریم‌ها را به نحوی دور بزنیم، هرچند

از اسنپ‌بک ر ندارند، چرا که خود با خروج تدریجی

از تعهدات برجامی و ناتوانی در عمل به وعده‌های

اقتصادی، عملاً اعتبارشان در این زمینه زیر سؤال

است.اما بازگشت تحریم‌های ذیل قطعنامه‌هایی که

از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ یکی پس از دیگری تصویب

شدند و در مجموع تصویری از شدیدترین فشارهای

بین‌المللی علیه تهران را رقم زدند، به چه معناست؟

نخستین قطعنامه در این روند، قطعنامه ۱۶۹۶

(ژوئیه ۲۰۰۶) بود که ایران را ملزم به تعلیق

غنی‌سازی اورانیوم می‌کرد و هشدار داد در صورت

سرپیچی، تحریم‌ها اعمال خواهد شد. پس از آن،

قطعنامه ۱۷۳۷ (دسامبر ۲۰۰۶) تصویب شد که

نخستین تحریم‌های مستقیم شورای امنیت علیه

ایران از جمله مسدودسازی دارایی‌های افراد و

نهادهای مرتبط با برنامه هسته‌ای و ممنوعیت

صادرات برخی فناوری‌ها و تجهیزات حساس به

ایران را به همراه داشت. در ادامه، قطعنامه ۱۷۴۷

(مارس ۲۰۰۷) دامنه تحریم‌ها را گسترش داد و

محدودیت‌های بیشتری از جمله ممنوعیت صادرات

تسلیمات متعارف از ایران و محدودیت‌های مالی علیه

مقامات و شرکت‌های ایرانی را اعمال کرد. یک سال

بعد، قطعنامه ۱۸۰۳ (مارس ۲۰۰۸) تصویب شد که

تحریم‌های بانکی و مسافرتی بیشتری را به فهرست

قبلی اضافه کرد.

شدیدترین تحریم‌ها در قالب قطعنامه ۱۹۲۹

(ژوئن ۲۰۱۰) وضع شد. این قطعنامه تحریم‌های

جامع‌تری علیه بخش‌های مالی، انرژی و کشتیرانی

ایران اعمال کرد، فروش تسلیحات سنگین به ایران

را ممنوع ساخت و حتی بررسی کشتی‌های ایرانی در

آب‌های آزاد را مجاز دانست. همین قطعنامه نقطه

اوج فشارهای بین‌المللی بود که عملاً زمینه‌ساز آغاز

مذاکرات جدی برای توافق هسته‌ای شد و تعلیق

این مجموعه در سال ۲۰۱۵ با برجام، فضای تازه‌ای

برای تعامل ایران با جهان ایجاد کرد. اما بازگشت

احتمالی آنها به معنای بازگشت به همان دوره فشار

فراگیر است؛ دوره‌ای که نه تنها اقتصاد ایران، بلکه

اعتبار دیپلماتیک و روابط خارجی کشور نیز با چالش



در اروپاست.شرکت‌های آلمانی مشهور، خاطره‌انگیز و باکیفیت مانند BMW, Siemens و Volkswagen از جمله برندهایی هستند که در سطح جهانی فعال‌اند و دانش زبان آلمانی در تعاملات تجاری با این غول‌های صنعتی اهمیت فراوانی دارد زیرا آنها رغبت بسیار زیادی جهت تعاملات اقتصادی به زبان اقتصاد اروپا دارند.تاریخ ۱۲ سپتامبر به عنوان روز جهانی زبان آلمانی، برای استان صنعت‌محور آذربایجان شرقی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا به گواه تاریخ، صنعتگران آلمانی در احداث، راه اندازی و توسعه واحدهای صنعتی قرن ۲۰ در تبریز نقش موثری داشته‌اند و خاطرات هنرستان وحدت، کوی زیگلر، کارخانه‌های سلاامپورسازی، چرم‌سازی خسروی، حاج ابوالقاسم جوان، پشمینه تبریز و غیره، نشان دهنده ارتباط تجاری و صنعتی شهرهای آلمان با آذربایجان شرقی است...

آلمان حدود ۷۳ است که این وضعیت به هیچ عنوان نمی‌تواند برای هر دو طرف راضی کننده باشد.

واندرلیخ با تأکید بر توسعه روابط اقتصادی و تجاری بین استان آذربایجان شرقی و ایالت زاکسن آلمان اضافه کرد: باید فعالان تجاری و تولیدکنندگان دو طرف در این زمینه تلاش زیادی از خود نشان داده و با تسلط بر زبان آلمانی به صورت مستقیم با آنها به تجارت بپردازند.

وی، وجود ۷۹ اتاق بازرگانی در کشور آلمان و عضویت ۷۰ هزار شرکت و فعال تجاری و اقتصادی در آن را از مزیت‌های مهم این کشور برای برقراری ارتباط با بخش خصوصی آذربایجان شرقی بیان کرد و یادآور شد: با وجود مشکلات عدیده اقتصادی در ایران، واحدهای صنعتی منطقه آذربایجان پیشرفت‌های جالبی داشته‌اند اما ماشین آلات آنها قدیمی بوده و نیاز به نوسازی دارند.

## یک فعال حوزه صنایع

## آلمان می‌گوید با

## وجود مشکلات

## عدیده اقتصادی

## در ایران، واحدهای

## صنعتی آذربایجان

## شرقی پیشرفت‌های

## جالبی داشته‌اند اما

## ماشین آلات قدیمی

## نیاز به نوسازی دارند

ایران در رتبه ۵۰ وارکننده کالاهای آلمانی قرار

دارد افزود: به لحاظ صادراتی نیز رتبه ایران در